

Mesinduskogemusi algajatele ja harrastusmesinikele

Rakveres 26.03.2009.a mesinike õppepäeva kokkuvõte

Lektor Maire Valtin, lektorileping PR-5-1.5-43

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Mesindus on üks elu valdkondi, kus pole vaja alustamiseks väga suurt kapitali. Pigem on vaja head tahtmist ja pealehakkamist. Mesindamine on meeldiv ajaviide ja töö, eriti praegusel ajal kui paljud inimesed maal on kaotanud töö.

Algajal mesinikul oleks vaja valida sobiv paik, kuhu tarud paigutada. See peaks olema kohas, kus on rohkelt korjet ja kus mesilased ei häiriks kaaskodanike igapäevat elu.

Tarud tuleks panna alustele, mis taru raskusele vastu peavad ka siis kui need mett täis on. Lennuavad võiksid olla läände, sobib ka edelasse või loodesse. Hommikupäikest püüdes lähevad mesilased küll vara tööle, kuid lõpetavad oma tegevuse õhtul varem, kui tegelikult on loodusest veel võimalik koguda nektarit ja õietolmu. Varahommikul saavad mesilased tuua küll vett kuid enamusi õisi on kastemärjad ning kuivavad alles kella kümneks või veelgi hiljem.

Alustaja mesinik peab kindlasti otsustama kui palju on tal aega ja jõudu mesilaste jaoks, millist tarutüüpi valida ja millist mesilastõugu mesilasi soetada.

Lamavtarudega on mesindamine ehk lihtsam kui neid pole palju ja mett tahetakse saada oma tarbeks. Kui aga mesindus valitakse elukutseks ja sellest tahetakse ära elada ning musklirammu jätkub, soovitan kindlalt korpustarusid.

Mesilaste soetamisel peab kindlalt omama teadmisi, et jälgida ostetava pere tervislikku seisundit ja pere tugevust ning ema munemisaktiivsust. Peres peab olema korralik haue, silmnähtavaid lesta kahjustusi ja lesti ei tohiks mesilastel olla. Mesilased peaksid olema rahulikud, vastasel korral poleks võimalik nendega töötada ja mesindamise isu kaob kiiresti.

Mesiniku varustusse kuuluvad kindlalt kaitseriietus, konkspeitel, kärjekandekast, emapuur, emamärkimise pliiats, suitsulõõts ning kindlasti algteadmised, mis on kergesti õpitavad.

Mesilaste käitumist iga 8-10 päeva tagant jälgides saame aru, milliseid võtteid tuleb kasutada, et saada mett ja seega ka tulu oma tööst. Laiendades peresid ja andes sedasi mesilastele tööd, hoiame ära sülemlemise. Sülemlemistung tuleb siis, kui mesinik ei taipa õigeaegselt mesilasperesid laiendada ja mesilastel pole nektarit ja õietolmu kuhugi panna.

On ka peresid, kes sülemlevad ka siis, kui kõik võimalused töö tegemiseks on olemas. Need on üldjuhul väga tigidad ristandid ning siin aitab emade vahetus sülemlemiskainesuse saavutamiseks, mida on küll sellisele perele väga keeruline

teha. Kuna isamesilastest ehk leskedest oleneb isegi rohkem geneetiliste omaduste edasi andmine, siis aitab ka mesilasse heade rahulike perede toomine ja mõne aasta pärast on kogu mesila mesilased hoopis rahulikumad. Iseasi on, kas mesinik tahab nii kaua oodata või hakkab juba varem katsetama emade vahetust.

Kui peres on juba sülemlemistung, see tähendab, et ema ei mune ja ta on muutunud lennuvõimeliseks, on esimene võimalus pere poolitada, kui ei taha hakata ema otsima. Ega algaja mesinik sellist ema naljalt ei leiagi, sest ta on nüüd väga kiire ja peidab end hoolikalt. Peale pere võrdset poolitamist tulevad sellest perest, kuhu ema ei sattunud, mesilased välja taru esiseinale ja otsivad ema. Teine pere aga selliselt ei toimi. Nüüd tuleks emaga perest maha võtta igaks juhuks kõik emakupud ja peret peaks ka laiendama, et see uuesti tööle hakkaks. Teises peres aga koorub esimene ema ja surmab ise ülejäänud emakuppudes olnud emad.

Kui aga juhtub, et pere sülemles ja see tuleb tarusse panna, peab kindlasti võtma mõnest perest raami lahtise haudmega. Paljudel juhtudel on sülemid järgmisel hommikul ära lennanud. Haue raamis sunnib enda eest hoolitsema ja mesilased ei ole nii südametud, et jäta lapsed unarusse olgugi, et võõrad. Hea oleks ka sülem üle pritsida 30-% oblikhappelahusega, et mesilaste kukil istuvatest lestadest vabaneda.

Iga mesilaspere peaks suve jooksul üles ehitama vähemalt 10 kärjepõhja. Vanad pruunid ületalve peres olnud raamid tuleb vahetada uute vastu, et ära hoida mesilashaiguste levikut.

Jaheda kevade korral tuleb kindlasti jälgida söödavarusid, sest mesilasema lõpetab munemise kui peres on alla kahe kilogrammi sööta ja siis pere areng lakkab.

Algajatele mesinikele soovitan kindlasti mesilasemade märkimist. Selleks sobib hästi marker nimega POSCA. Emale tehakse seljakilbile väike täpik ja lastakse see ema emapuuris 5 min. jooksul kuivada.